

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2014-10-29 Nr.

DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ

Nacionalinė teismų administracija, vykdydama Teisėjų tarybos 2014 m. balandžio 25 d. protokolinį sprendimą bei atsižvelgusi į teismų pateiktus pastebėjimus ir pageidavimus dėl teisėjų mokymo organizavimo tvarkos patobulinimo, parengė ir su Teisėjų tarybos Mokymų komitetu suderino Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių (toliau – Taisyklės) pakeitimus ir papildymus. Kadangi keičiama daugiau kaip pusė taisyklių punktų, taisyklės yra išdėstytos nauja redakcija (nutarimo projektas pridedamas).

Pagrindinės Taisyklių naujovės ir pakeitimai yra šie:

Taisyklėse patikslinta teisėjų mokymo sistema. Siekiant išvengti painiavos tarp praktinio ir teorinio mokymo, kaip atskira pagrindinio mokymo rūšis išskirtas praktinis mokymas teisme, kuris organizuojamas išimtinai teismų pirmininkų.

Taisyklėse teisėjų mokymo programų reglamentavimas numatytas atskirame skyriuje, todėl visos su teisėjų mokymų programų rengimu susijusios nuostatos yra perkeltos į šį skyrių, o papildomo mokymo organizavimo neatitiktis Teismų įstatymo 93 straipsnio 1 daliai, panaikinta, t. y. metų eigoje, atsiradus papildomų mokymų poreikiui, šios mokymo programos bus derinamos su Teisingumo ministerija ir tvirtinamos Teisėjų tarybos Taisyklėse nustatyta tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad, atsižvelgiant į numatytas mokymo programų derinimo ir tvirtinimo procedūras, registracijos į mokymus ir kviečiamų į mokymus asmenų sąrašų sudarymo terminus, viešųjų pirkimų atlikimo procedūras, mokymai pagal papildomo mokymo programas galės būti organizuoti ne anksčiau kaip praėjus 3 mėnesiams nuo Nacionalinės teismų administracijos informavimo apie tokių mokymų poreikį.

Atsižvelgus į tai, kad teisėjai pageidauja registruotis ir gauti informaciją apie tai, ar jie kviečiami dalyvauti mokymuose, kuo anksčiau, Taisyklėse nustatytas ankstesnis kitų metų teisėjų pagrindinio privalomojo mokymo programų ir kitų metų teisėjų kvalifikacijos tobulinimo pagal pagrindinio privalomojo mokymo programas plano patvirtinimo terminas – iki spalio 1 d. Taisyklėse taip pat numatoma galimybė teisėjų pagrindinio privalomojo mokymo programas tvirtinti keleriems metams; patikslinta, kad Nacionalinės teismų administracijos direktorius tvirtina metinį teisėjų mokymo pagal privalomojo mokymo programas grafiką, nustato teisėjų mokymų pagal papildomo mokymo programą datas, o Nacionalinė teismų administracija skelbia interneto svetainėje aktualų teisėjų mokymų pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas grafiką.

Igyvendinant Teisėjų tarybos 2014 m. balandžio 25 d. protokolinį sprendimą, Taisyklėse numatyta, kad teisėjų privalomojo ir papildomo mokymo programos bus rengiamos pagal atitinkamų teismų pirmininkų bei Teisingumo ministerijos pateiktas mokymų temas, taip pat atsižvelgiant į tarpinstitucinius veiklos planus, programas ir kitų subjektų gautus pasiūlymus. Mokymai apylinkių ir apygardų teismų teisėjams paprastai bus organizuojami regioniniu principu. Taisyklėse numatyta, kad teisėjų pagrindinis mokymas paprastai vyksta Nacionalinės teismų administracijos mokymo centre.

Siekiant sudaryti galimybę teisėjams iš anksto derinti bylų nagrinėjimą ir kvalifikacijos kėlimą, Taisyklėse numatyta, kad registracija būtų vykdoma iš karto į visų metų mokymus pagal teisėjų pagrindinio mokymo programas, išskyrus įvadinius mokymus. Taip pat, siekiant išvengti atvejų, kai teisėjai registruojasi į visus įmanomus mokymus, o vėliau pakviesti atsisako juose dalyvauti, Taisyklėse numatyta, kad visais atvejais paskelbus registraciją į mokymus pagal teisėjų privalomojo ir papildomo mokymo programas, Nacionalinei teismų administracijai teikiami mokymuose pageidaujančių dalyvauti teisėjų sąrašai, kurie iš anksto turės būti suderinti su teismo arba teismo skyriaus pirmininku. Su šiuo siūlymu taip pats susijęs Taisyklių papildymas nuostata, kad teismų pirmininkai turi sudaryti galimybę teismo teisėjams bent du kartus per metus kelti kvalifikaciją, dalyvaujant Nacionalinės teismų administracijos, paties teismo, kitų institucijų organizuojamuose mokymuose ar teisėjo savarankiškai vykdomame kvalifikacijos kėlime.

Iš teismų buvo gauta nemažai paklausimų dėl praktinio mokymo teisme organizavimo. Atsižvelgus į paklausimų pobūdį, Taisyklėse numatyta, kad praktinis mokymas pirmą kartą paskirtiems apylinkių teismų teisėjams paprastai vykdomas po Nacionalinės teismų administracijos organizuojamo mokymo pagal įvadinio mokymo programą. Be to, Taisyklėse numatyta, kad ir į aukštesnės pakopos teismą paskirtiems asmenims (mokslininkams) teisme gali būti organizuojamas praktinis mokymas, jei jie to patys pageidauja. Siūloma, kad teismo pirmininkas, kaip prevencinę priemonę teisėjo darbo kokybei pagerinti, galėtų inicijuoti pakartotinį jau dirbančio teisėjo praktinį mokymą teisme.

Skyriuje apie gretutinį teisėjų mokymą patikslinta, kad tarptautiniai mokymai yra suprantami kaip Nacionalinės teismų administracijos iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ organizuojami mokymai teisėjams. Papildomai tarp atrankos kriterijų siūloma numatyti, kad vykdant teisėjų atranką į tarptautinius mokymus būtų atsižvelgiama į tai, ar teisėjai analogiška tarptautiniams mokymams tema nemokamai vedė arba ves teisėjams mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas, ar atstovaus Lietuvos teismams dalyvaudami tarptautiniuose konkursuose analogiška tarptautiniams mokymams tema (pvz., Europos teisminio mokymo tinklo (EJTN) rengiamame jaunųjų teisėjų konkurse THEMIS), kiek tarptautiniuose mokymuose įgytos žinios galės būti pritaikytos tiesioginiame darbe.

Siekiant išvengti atvejų, kai teisėjai, norėdami išvengti Taisyklėse numatytos į tarptautinius mokymus užsienyje atrankos, savarankiškai registruojasi į tarptautinių institucijų, kurioms metinis narystės mokestis mokamas iš Nacionalinės teismų administracijos programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ (šiuo metu tai EJTN) lėšų, mokymus, Taisyklėse naujai numatyta, kad teisėjų dalyvavimą tokiuose mokymuose organizuoja ir registraciją į juos vykdo išimtinai tik Nacionalinė teismų administracija.

Taisyklėse taip pat patikslinta, kad teisėjai, apie tarptautinius mokymus užsienyje sužinoję savarankiškai ir juose pageidaujantys dalyvauti ar dalyvavę, prašymus dėl išlaidų, susijusių su mokymais, kompensavimo gali teikti Teisėjų tarybos Mokymų komitetui, t. y. numatyta teisė tiek prieš vykimą į mokymus prašyti padengti išlaidas, tiek jau sudalyvavus mokymuose kompensuoti atitinkamas išlaidas.

Taisyklių skyriuje „Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams“, atsižvelgiant į Teisėjų tarybos 2014 m. balandžio 25 d. protokolinį sprendimą, papildomai numatyta, kad teisėjams, kurie veda mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas, gali būti mažinamas darbo krūvis.

Taisyklėse taip pat suvienodintos vartojamos sąvokos, atlikti kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Teisėjų tarybos nutarimas dėl Taisyklių išdėstymo nauja redakcija bus paskelbtas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA. Teisėjų tarybos nutarimo projektas, 9 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2013 M. RUGPJŪČIO 30 D. NUTARIMO NR. 13P-105-(7.1.2) „DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2014 m. spalio d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 18 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

Pakeisti Teisėjų mokymo organizavimo taisykles, patvirtintas Teisėjų tarybos 2013 m. rugpjūčio 30 d. nutarimu Nr. 13P-105-(7.1.2) „Dėl Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių patvirtinimo“, ir išdėstyti jas nauja redakcija (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2013 m. rugpjūčio 30 d.
nutarimu Nr. 13P-105-(7.1.2)

(Teisėjų tarybos 2014 m. spalio d.
nutarimo Nr. redakcija)

TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato teisėjų mokymo sistemą ir joje dalyvaujančius subjektus, mokymo organizavimo etapus, teisėjų mokymų lektorių ir teisėjų, dalyvausiančių mokymuose, atrankos principus.

2. Organizuojant teisėjų mokymą turi būti užtikrinamas Lietuvos Respublikos teismų įstatyme numatytų teisėjų mokymo programų įgyvendinimas.

II. TEISĖJŲ MOKYMO SISTEMA

3. Teisėjų mokymo sistema apima pagrindinį teisėjų mokymą ir gretutinį teisėjų mokymą.

4. Pagrindinis teisėjų mokymas susideda iš:

4.1. privalomojo mokymo:

4.1.1. įvadinio mokymo, kuris skirtas pirmą kartą apylinkės teismo teisėjais paskirtų asmenų žinioms plėsti ir profesiniams įgūdžiams formuoti,

4.1.2. privalomojo kvalifikacijos kėlimo, kuris skirtas teisėjų profesinėms žinioms plėsti ir įgūdžiams formuoti, kai:

4.1.2.1. teisėjai paskiriami į pirmininko, pavaduotojo, skyriaus pirmininko (toliau – teismo vadovai) pareigas,

4.1.2.2. teisėjai paskiriami į aukštesnės pakopos teismą,

4.1.2.3. teisėjai paskiriami ar perkeliama iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai,

4.1.2.4. pasikeičia teisėjų specializacija,

4.1.2.5. nuo paskutinio teisėjų dalyvavimo mokymuose pagal privalomojo mokymo ar papildomo mokymo programas praėjo penkeri metai;

4.2. papildomo mokymo, kuris skirtas teisėjų profesinėms žinioms plėsti ir įgūdžiams formuoti, kai:

4.2.1. iš esmės pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas,

4.2.2. kitais reikiamais atvejais;

4.3. praktinio mokymo teisme, kuris skirtas praktinėms žinioms, reikalingoms dirbant teisėju ar einant vadovaujamas pareigas teisme, formuoti, kai:

4.3.1. asmuo pirmą kartą paskiriamas apylinkės teismo ar aukštesnės pakopos teismo teisėju,

4.3.2. teisėjas paskiriamas į teismo vadovo pareigas,

4.3.3. teisėjas paskiriamas į aukštesnės pakopos teismą,

4.3.4. teisėjas paskiriamas ar perkeliama iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai,

4.3.5. pasikeitė teisėjo specializacija,

4.3.6. kitais teismo, kuriame dirba teisėjas, pirmininko nuomone reikiamais atvejais (pavyzdžiui, kaip priemonė darbo kokybei užtikrinti).

5. Gretutinis teisėjų mokymas susideda iš:

5.1. gretutinio kvalifikacijos kėlimo – specialių profesinių žinių gilinimo ir naujų įgūdžių formavimo teisėjams dalyvaujant kituose nei šių Taisyklių 4 punkte numatytuose mokymuose: seminaruose, konferencijose, diskusijose, forumuose, stažuotėse, mainų programose, projektuose ar kituose tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos ar kitų Lietuvos ir užsienio institucijų organizuojamuose mokymo renginiuose Lietuvoje ir užsienyje;

5.2. savarankiško kvalifikacijos kėlimo – specialių profesinių žinių plėtimo ir naujų įgūdžių formavimo teisėjo iniciatyva, savarankiškai analizuojant teismų praktiką, teisinę literatūrą, teisės aktus, savo lėšomis dalyvaujant mokymuose, kursuose ir pan.

III. MOKYMO PROGRAMOS

6. Nacionalinė teismų administracija rengia teisėjų pagrindinio privalomojo mokymo programų (toliau – privalomojo mokymo programos), metų eigoje esant poreikiui ar gavus pasiūlymų teisėjams kelti kvalifikaciją – papildomo pagrindinio mokymo programų (toliau – papildomo mokymo programos) projektus. Rengiant privalomojo mokymo ir papildomo mokymo programų projektus gali būti pasitelkiami mokslininkai, tam tikrų sričių specialistai ir ekspertai. Programų projektai rengiami atsižvelgiant į apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkų ir Teisingumo ministerijos bei kitų subjektų pateiktus siūlymus dėl mokymų temų bei atsižvelgiant į tarpinstitucinius veiklos planus ir programas.

7. Teisėjų taryba iki einamųjų metų spalio 1 d. patvirtina su Teisingumo ministerija suderintas metines ar kelerių metų privalomojo mokymo programas, taip pat kitų metų teisėjų kvalifikacijos tobulinimo pagal privalomojo mokymo programas planą (toliau – kvalifikacijos tobulinimo planas).

8. Teisėjų privalomojo mokymo ir papildomo mokymo programų projektai prieš teikiant juos Teisingumo ministerijai, kitų metų kvalifikacijos tobulinimo planas prieš teikiant jį Teisėjų tarybai suderinami su Teisėjų tarybos Mokymų komitetu.

9. Nacionalinės teismų administracijos direktorius ne vėliau kaip per 1 savaitę po privalomojo mokymo programų patvirtinimo tvirtina metinį teisėjų mokymo pagal privalomojo mokymo programas grafiką (toliau – metinis grafikas), po papildomos mokymo programos patvirtinimo – nustato teisėjų mokymų pagal ją datas.

IV. TEISĖJŲ PAGRINDINIO IR PAPILDOMO MOKYMO ORGANIZAVIMO NUOSTATOS

10. Nacionalinės teismų administracijos organizuojamas teisėjų pagrindinis mokymas paprastai vyksta Nacionalinės teismų administracijos mokymo centre. Mokymai pagal privalomojo mokymo programas apylinkių ir apygardų teismų teisėjams paprastai organizuojami kiekvieno apygardos teismo veiklos teritorijoje veikiantiems teismams atskirai.

11. Teisėjų dalyvavimą mokymuose pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas užtikrina teismų, kuriuose dirba teisėjai, pirmininkai.

12. Nacionalinė teismų administracija pradeda teisėjų registraciją į metiniame grafike numatytus vykdyti mokymus paprastai likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams iki pirmų metiniame grafike numatytų mokymų. Šios registracijos trukmė – paprastai ne trumpesnė kaip dvi savaitės. Informacija apie pradedamą registraciją paskelbiama teismų sistemos intranete ir nusiunčiama teismams elektroniniu paštu. Registracija į mokymus pagal įvadinio mokymo programas nevykdoma.

13. Organizuojant mokymus pagal papildomo mokymo programas, registracijos pradžia ir trukmė nustatoma individualiai, atsižvelgiant į nustatytą mokymų pagal jas datą.

14. Teismai teikia Nacionalinei teismų administracijai juose dirbančių teisėjų, pageidaujančių dalyvauti mokymuose pagal privalomojo, išskyrus įvadinio, ir papildomo

mokymo programas, sąrašus, kurie turi būti suderinti su teismo arba teismo skyriaus pirmininku.

15. Iš teisėjų, pageidaujančių dalyvauti mokymuose pagal privalomojo, išskyrus įvadinio, ir papildomo mokymo programas, Nacionalinė teismų administracija sudaro kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąrašą, vadovaudamasi šiais kriterijais:

15.1. mokymų tikslinės grupės; vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama, pirma, teisėjams, kurie paskutinį kartą dalyvavo mokymuose pagal privalomojo mokymo ar papildomo mokymo programas prieš penkerius metus, antra, teisėjams, kurių karjeros ir veiklos pokyčiai, nurodyti šių Taisyklių 4.1.2.1–4.1.2.4 papunkčiuose, įvyko mažiau nei prieš šešis mėnesius. Įvykus šių Taisyklių 4.1.2.1–4.1.2.4 papunkčiuose nurodytų teisėjų karjeros ir veiklos pokyčių, į mokymus galima registruotis ir pasibaigus registracijai elektroniniu paštu *mokymai@teismai.lt* atsiunčiant Nacionalinei teismų administracijai pageidavimą dalyvauti konkrečiuose mokymuose (pasikeitus teisėjo specializacijai papildomai nurodomas ir teismo pirmininko įsakymo, kuriuo buvo nustatyta ar pakeista specializacija, data ir numeris);

15.2. veiklos vertinimo rezultatų; vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama teisėjams, kurių veikloje Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija nustatė profesinių, organizacinių ar administracinės veiklos trūkumų (išskyrus atvejus, kai nustatomos Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 81 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 83 straipsnio 2 dalyje arba 90 straipsnio 1 dalies 5 ar 6 punkte nurodytos aplinkybės);

15.3. dalyvavimo analogiškuose, panašiuose pagal temą ir turinį mokymuose; vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama teisėjams, kurie iš viso nedalyvavo arba seniausiai dalyvavo analogiškuose, panašiuose pagal temą ir turinį mokymuose;

15.4. kitais mokymų efektyvumą užtikrinančiais kriterijais.

16. Nacionalinė teismų administracija sudarytą kviečiamų dalyvauti mokymuose pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas teisėjų sąrašą elektroniniu paštu nusiunčia teismams nedelsdama, bet ne vėliau kaip likus mėnesiui iki mokymų pradžios.

17. Apie negalėjimą atvykti į mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas, negalėjimą dalyvauti visos apimties mokymuose teisėjai arba teismai nedelsdami informuoja Nacionalinės teismų administracijos Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyrių elektroniniu paštu *mokymai@teismai.lt* (išimties atvejais telefonu).

18. Po mokymų pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas teisėjai užpildo Nacionalinės teismų administracijos parengtas anketas dėl mokymų organizavimo.

19. Išklausus mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas, Nacionalinė teismų administracija teisėjams išduoda pažymėjimus. Jei teisėjas išklaušė tik dalį mokymų, pažymėjime nurodoma tiek akademinį valandų, kiek jis išklaušė.

20. Teisėjų tarybos sprendimu teisėjų mokymai pagal privalomojo mokymo programas gali būti neorganizuojami, jei trūksta lėšų jiems organizuoti, arba, Teisėjų tarybos Mokymų komitetui pritarus, mokymai pagal privalomojo mokymo ar papildomo mokymo programas organizuojami pakartotinai, jei yra poreikis ir užtenka lėšų jiems organizuoti.

V. PRAKTINIO MOKYMO TEISME ORGANIZAVIMO NUOSTATOS

21. Teisėjų praktinį mokymą teisme organizuoja teismų pirmininkai. Praktinis mokymas teisme įforminamas teismo pirmininko įsakymu, kuriame nurodoma: teisėjui paskirtas kuratorius, praktinio mokymo laikotarpis ir mokymo užduotys. Po praktinio mokymo teisme teismai, kuriuose buvo vykdomi mokymai, per 5 darbo dienas elektroniniu paštu *info@teismai.lt* pateikia Nacionalinei teismų administracijai įsakymo dėl teisėjo

praktinio mokymo kopiją kartu su lydraščiu, patvirtinančiu, kad praktinis mokymas buvo prarastas.

22. Praktinis mokymas teisme teismo pirmininko iniciatyva gali būti organizuojamas ir teisėjams kaip priemonė darbo kokybei užtikrinti. Šiuo atveju Nacionalinei teismų administracijai įsakymo dėl teisėjo pakartotinio praktinio mokymo kopijos kartu su lydraščiu, patvirtinančiu, kad praktinis mokymas buvo prarastas, pateikti nereikia.

23. Pirmą kartą apylinkės teismo teisėjais paskirtų asmenų praktinis mokymas teisme organizuojamas remiantis šiais reikalavimais:

23.1. praktinis mokymas asmenims, pirmą kartą paskirtiems apylinkės teismo teisėju organizuojamas iš karto po jų paskyrimo. Paprastai šis mokymas pirmiausia ne mažiau kaip tris savaites vyksta apylinkės teisme, į kurį paskirtas teisėjas, po jo ne mažiau kaip savaitę – apygardos teisme, kurio veiklos teritorijoje yra šis apylinkės teismas. Mokymas pagal patvirtintą įvadinio mokymo programą paprastai organizuojamas po praktinio mokymo teisme;

23.2. praktinio mokymo teisme metu apylinkės teismo pirmininkas naujai paskirtam apylinkės teismo teisėjui ne trumpiau kaip dviem mėnesiams, o apygardos teismo pirmininkas – praktinio mokymo apygardos teisme laikotarpiui paskiria kuratorių, kuris atsakingas už praktinio mokymo vykdymą ir pagalbos suteikimą teisėjui pradėjus eiti pareigas, ir, atsižvelgdamas į šių Taisyklių 23.4.1 ir 23.4.2 papunkčiuose numatytas veiklas bei paskirto teisėjo profesinę patirtį ir specializaciją, jeigu ji nustatyta ar bus nustatyta, nurodo praktinio mokymo užduotis;

23.3. teisėjui, kuris skiriamas kuratoriumi, kuravimo laikotarpiu teismo, kuriame jis dirba, pirmininko įsakymu gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius): apylinkės teisme paskirtam kuratoriui praktinio mokymo apylinkės teisme metu iki 25 proc., likusio kuravimo metu – iki 10 proc., apygardos teisme paskirtam kuratoriui praktinio mokymo apygardos teisme metu – iki 10 proc.;

23.4. praktinio mokymo teisme metu naujai paskirti apylinkės teismo teisėjai privalo:

23.4.1. apylinkės teisme – stebėti teismo posėdžius, rengti procesinių dokumentų projektus, analizuoti pakeistų ir panaikintų teismo sprendimų ir nuosprendžių priežastis, susipažinti su pirmininkavimo teismo posėdžiui reikalavimais (posėdžio vedimo kultūra, teisėjų etikos reikalavimais, konfliktinių situacijų suvaldymu ir pan.), atlikti kitus teisėjo profesiniams įgūdžiams formuoti būtinus darbus, savarankiškai analizuoti teismų praktiką ir moksline literatūrą,

23.4.2. apygardos teisme – susipažinti su apeliacinės instancijos teismo veiklos ypatumais, stebėti apeliacinės instancijos teismo posėdžius, analizuoti pirmosios instancijos teismo klaidas, daromas nagrinėjant bylas.

24. Praktinis mokymas teisme asmenims, iš karto paskirtiems aukštesnės pakopos teismo teisėju, organizuojamas esant jų pageidavimui, *mutatis mutandis* taikant šių Taisyklių 26 punkto nuostatas; praktinio mokymo užduotys nustatomos atsižvelgiant ir į šių Taisyklių 23.4.1 papunktyje numatytas veiklas;

25. Pirmą kartą apylinkės teismo ar iš karto aukštesnės pakopos teismo teisėju paskirtam teisėjui, kuris baigė praktinį mokymą teisme, gali būti skiriamos nagrinėti bylos.

26. Teisėjų, paskirtų į teismo vadovais, paskirtų į aukštesnės pakopos teismą, paskirtų ar perkeltų iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai, teisėjų, kurių specializacija pasikeitė, praktinis mokymas teisme organizuojamas remiantis šiais reikalavimais:

26.1. praktinis mokymas vyksta teisme, į kurį paskirtas ar perkeltas teisėjas, arba tame teisme, kuriame pasikeitė teisėjo specializacija;

26.2. praktinis mokymas teisme teisėjui, paskirtam teismo vadovu pirmai kadencijai, antrai ir daugiau kadencijų, organizuojamas jo pageidavimu ir trunka ne ilgiau kaip 2 savaites. Praktinis mokymas teisėjui, paskirtam į aukštesnės pakopos teismą, paskirtam ar perkeltam iš

bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai, ar kurio specializacija pasikeitė, organizuojamas privalomai ir trunka ne trumpiau kaip vieną savaitę;

26.3 praktinio mokymo metu teisėjui teismo pirmininkas paskiria kuratorių ir, atsižvelgdamas į šių Taisyklių 26.4.1, 26.4.2, 26.4.3 papunkčiuose numatytas veiklas, nurodo praktinio mokymo užduotis. Naujai paskirtam teismo pirmininkui praktinio mokymo užduotis nustato ir įsakymą pasirašo teismo pirmininko kadenciją baigiantis teisėjas. Teisėjams, paskirtiems teismo vadovais, kuratoriumi paprastai skiriamas anksčiau atitinkamas pareigas ėjęs teisėjas. Teisėjui, kuris skiriamas kuratoriumi, kuravimo laikotarpiu teismo, kuriame jis dirba, pirmininko įsakymu iki 10 proc. gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius);

26.4. praktinio mokymo metu teisėjai supažindinami:

26.4.1. paskirti teismo pirmininkai, pirmininkų pavaduotojai – su teismo veiklos strateginiu planavimu, buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės, administravimo ir personalo valdymo ypatumais,

26.4.2. paskirti skyrių pirmininkai – su skyriaus darbų organizavimo, bylų skirstymo ypatumais,

26.4.3. paskirti į aukštesnės pakopos teismą, paskirti ar perkelti iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą, ir atvirkščiai, ir teisėjai, kurių specializacija pasikeitė – atitinkamai su šio teismo arba pasikeitusios specializacijos darbo specifika.

VI. GRETUTINIS TEISĖJŲ MOKYMAS

27. Gretutinį teisėjų mokymą organizuoja:

27.1. Nacionalinė teismų administracija iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ lėšų, tarptautinių institucijų arba Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos projektų lėšų;

27.2. teismai iš jiems skirtų lėšų kvalifikacijos kėlimui ir komandiruotėms arba Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos projektų lėšų;

27.3. kitos Lietuvos ir užsienio institucijos, rengiančios mokymus teisininkų bendruomenei;

27.4. patys teisėjai savarankiškai.

28. Kai Nacionalinė teismų administracija organizuoja gretutinį teisėjų mokymą iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ lėšų (toliau – tarptautiniai mokymai), teisėjų atranką vykdo Nacionalinė teismų administracija arba Teisėjų tarybos Mokymų komitetas.

29. Teisėjai, pageidaujantys dalyvauti tarptautiniuose mokymuose užsienyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

29.1. mokėti renginio darbinę kalbą ne žemesniu kaip B1 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis;

29.2. gilinti srities, kuri susijusi su renginio tematika, žinias;

29.3. atitikti kitus renginio organizatorių nustatytus reikalavimus.

30. Jeigu, paskelbus apie tarptautinius mokymus užsienyje, prašymus pateikia daugiau kandidatų, nei Lietuvos teisėjams yra skiriama vietų, pirmenybė nurodyto eiliškumo tvarka teikiama kandidatams, kurie kalendoriniais einamaisiais metais:

30.1. analogiška tarptautiniams mokymams tema nemokamai vedė ar numato vesti teisėjams mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas;

30.2. atstovaus Lietuvos teismams dalyvaudami tarptautiniuose konkursuose analogiška tarptautiniams mokymams tema;

30.3. tarptautiniuose mokymuose įgytas žinias gali geriausiai pritaikyti savo tiesioginiame darbe;

30.4. nedalyvavo, dalyvavo mažiau arba seniau negu kiti kandidatai trumpalaikiuose šių Taisyklių 32–33 punktuose numatytuose tarptautiniuose mokymuose užsienyje;

30.5. nedalyvavo, dalyvavo mažiau arba seniau negu kiti teisėjai ilgalaikiuose šių Taisyklių 32–33 punktuose numatytuose tarptautiniuose mokymuose užsienyje.

31. Teisėjų dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose užsienyje privalo būti iš anksto suderintas su teismo pirmininku. Nacionalinė teismų administracija įsakymą dėl teisėjo komandiruotės į tarptautinius mokymus užsienyje išlaidų apmokėjimo rengia tik gavusi teismo pirmininko įsakymo dėl teisėjo komandiruotės kopiją.

32. Kandidatus į tarptautinius mokymus užsienyje, išskyrus numatytus šių Taisyklių 33 punkte, atrenka Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi šių Taisyklių 29 ir 30 punktų reikalavimais, ir apie priimtą sprendimą visus kandidatus informuoja elektroniniu paštu ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

33. Kandidatus į tarptautinius mokymus užsienyje, kuriuose yra numatytas dalyvio ar registracijos mokestis, į tarptautinius mokymus užsienyje, kuriuose kelionės į užsienio valstybę išlaidos ir gyvenamojo ploto nuomos joje išlaidos organizatorių neapmokamos, atrenka ir dalyvavimo mokymuose finansavimo apimtis nustato Teisėjų tarybos Mokymų komitetas, vadovaudamasis šių Taisyklių 29 ir 30 punktų reikalavimais. Visus kandidatus apie Teisėjų tarybos Mokymų komiteto priimtą sprendimą Nacionalinė teismų administracija informuoja elektroniniu paštu ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

34. Nacionalinė teismų administracija, pasibaigus atrankai į šių Taisyklių 33 punkte numatytus mokymus, per 3 darbo dienas susistestina informaciją apie kandidatus ir teisėjų kandidatūras teikia svarstyti Teisėjų tarybos Mokymų komitetui.

35. Teisėjų dalyvavimą tarptautinių institucijų, kurioms narystės mokestis mokamas iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ lėšų, mokymuose organizuoja ir registraciją į juos vykdo tik Nacionalinė teismų administracija.

36. Teisėjai, apie tarptautinius mokymus užsienyje sužinoję savarankiškai ir juose pageidaujantys dalyvauti, prašymus dėl išlaidų, susijusių su mokymais, kompensavimo gali teikti Teisėjų tarybos Mokymų komitetui. Teisėjų tarybos Mokymų komitetas svarsto tokius prašymus, vadovaudamasis šių Taisyklių 29 ir 30 punktų reikalavimais ir atsižvelgdamas į tarptautiniams mokymams skirtų lėšų likutį.

37. Teisėjai, dalyvavę tarptautiniuose mokymuose užsienyje, per 5 darbo dienas Nacionalinei teismų administracijai pateikia dokumentus apie komandiruotės metu patirtas faktines išlaidas, per 10 darbo dienų – komandiruotės ataskaitą, taip pat, jei gauta, tarptautinių mokymų dalijamosios medžiagos kopiją.

38. Teisėjų atranką į tarptautinius mokymus Lietuvoje, jei reikia, vykdo Nacionalinė teismų administracija. Nacionalinė teismų administracija apie atrinktus dalyvius į tarptautinius mokymus Lietuvoje informuoja visus kandidatus elektroniniu paštu ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo dalyvių sąrašo sudarymo.

39. Apie negalėjimą dalyvauti tarptautiniuose mokymuose teisėjai nedelsdami informuoja Nacionalinės teismų administracijos Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyrių elektroniniu paštu *mokymai@teismai.lt* (išimties atveju telefonu).

VII. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI LEKTORIAMS

40. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams, vykdančioms mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas:

40.1. vykdyti specializuotus su bylų nagrinėjimo procesu susijusius mokymus gali:

40.1.1. Konstitucinio Teismo teisėjai,

40.1.2. dirbantys teisėjai, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisėjo darbo stažą,

40.1.3. įstatymų nustatyto pensinio amžiaus sulaukę teisėjai, turintys ne mažesnę kaip 15 metų teisėjo darbo stažą,

40.1.4. asmenys, turintys teisės mokslo krypties mokslinį laipsnį,

40.1.5. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisės mokslo krypties pedagoginio darbo universitete stažą,

40.1.6. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisės srities mokslo tiriamojo darbo mokslinių tyrimų institute stažą,

40.1.7. asmenys, dalyvavę rengiant teismų veikloje taikomų teisės aktų projektus;

40.2. vykdyti mokymus bendriesiems gebėjimams tobulinti gali:

40.2.1. asmenys, turintys atitinkamos mokslo krypties mokslinį laipsnį,

40.2.2. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų atitinkamos mokslo krypties pedagoginio darbo universitete stažą,

40.2.3. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų darbo atitinkamoje srityje stažą.

41. Jei reikia, kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams gali būti patikslinami, nurodant reikalaujamą kvalifikacijos sritį, ar nurodomi papildomi kvalifikaciniai reikalavimai, jei jie būtini pagal mokymo temos specifiką.

42. Organizuojant teisėjų mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas pirmenybė teikiama lektoriams, kurie mokymus gali vykdyti nemokamai.

43. Esant keliems vienodos kvalifikacijos lektoriams, kurie mokymus gali vykdyti nemokamai, Teisėjų tarybos Mokymų komitetas priima sprendimą dėl tinkamiausio lektoriaus. Su teisėjais, kurie atrenkami nemokamai vykdyti mokymus pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas, pasirašoma sutartis dėl nemokamų mokymo paslaugų teikimo. Teismų pirmininkams rekomenduojama sumažinti darbo krūvį (skiriamų bylų skaičių) teisėjams, nemokamai teikiantiems mokymo paslaugas.

44. Jei neatsiranda kvalifikacinius reikalavimus atitinkančių asmenų, norinčių teisėjų mokymus vesti nemokamai, atliekami teisėjų mokymo paslaugų viešieji pirkimai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Nacionalinė teismų administracija kaupia, analizuoja, sistemina informaciją apie Nacionalinės teismų administracijos organizuojamo pagrindinio teisėjų mokymo ir gretutinio kvalifikacijos kėlimo poreikius, užsienio valstybių teisėjų mokymo patirtį, renka duomenis apie mokymo temų aktualumą, tikslingumą, reikalingumą, vykdo teisėjų apklausas dėl organizuotų mokymų kokybės, kaupia informaciją apie teisėjų kvalifikacijos kėlimą.

46. Nacionalinė teismų administracija interneto svetainėje www.teismai.lt skelbia aktualų teisėjų mokymų pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas grafiką, teismų sistemos intranete – informaciją apie Nacionalinės teismų administracijos organizuojamus teisėjų mokymus, šių mokymų dalijamąją medžiagą, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymui, teisėjų komandiruočių, susijusių su Nacionalinės teismų administracijos organizuojamu gretutiniu kvalifikacijos kėlimu, ataskaitas. Teismų sistemos intranete Nacionalinė teismų administracija taip pat skelbia informaciją apie kitų institucijų mokymus, kuriuose kviečiami dalyvauti teisėjai.

47. Teisėjų dalyvavimas mokymuose pagal privalomojo ir papildomo mokymo programas bei Nacionalinės teismų administracijos organizuojamame gretutiniame kvalifikacijos kėlime įforminamas ir dalyvavimo išlaidos teisėjams apmokamos vadovaujantis Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“.

48. Teismų pirmininkai turi sudaryti galimybę teismo teisėjams bent du kartus per metus kelti kvalifikaciją.

49. Nacionalinė teismų administracija, esant poreikiui, informuoja teismų pirmininkus apie teisėjus, kurie buvo pakviesti ar atrinkti dalyvauti Nacionalinės teismų administracijos organizuojamuose mokymuose, tačiau į mokymus neatvyko ir apie jų nedalyvavimą iki mokymų pradžios jokia forma nebuvo pranešta, ar kurie nepranešę dalyvavo ne visos apimties mokymuose, atvyko į mokymus nepakviesti.

50. Į Nacionalinės teismų administracijos Lietuvoje organizuojamą pagrindinį mokymą ir tarptautinius mokymus nesurinkus visos grupės, mokymuose dalyvauti gali būti kviečiami teisėjų padėjėjai.

51. Kvalifikaciją kėlę teisėjai ne Nacionalinės teismų administracijos išduotų mokymo pažymėjimų kopijas pateikia Nacionalinei teismų administracijai elektroniniu paštu info@teismai.lt. Šių pažymėjimų skaitmeninės kopijos saugomos Nacionalinės teismų administracijos tvarkomose elektroninėse teisėjų bylose.
